Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

15 martie 2012*

„Competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială — Comunicare publică a actelor judiciare — Lipsa unui domiciliu sau a unei reședințe cunoscute a pârâtului pe teritoriul unui stat membru — Competența «în materie delictuală și cvasidelictuală» — Încălcare a drepturilor referitoare la personalitate care ar fi putut fi săvârșită prin publicarea unor fotografii pe internet — Locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă”

În cauza C-292/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht Regensburg (Germania), prin decizia din 17 mai 2010, primită de Curte la 11 iunie 2010, în procedura

G

împotriva

Cornelius de Visser,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii M. Safjan (raportor), A. Borg Barthet, J.-J. Kasel și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 mai 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru guvernul danez, de C. Vang, în calitate de agent;

— pentru Irlanda, de D. O’Hagan, în calitate de agent, asistat de A. Collins, SC, și de M. Noonan, BL;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Varone, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul luxemburghez, de C. Schiltz, în calitate de agent;

* Limba de procedură: germana.

— pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér, precum și de K. Szíjjártó și de K. Molnár, în calitate de agenți;

— pentru guvernul olandez, de C. Wissels, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 6 TUE și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („directiva privind comerțul electronic”) (JO L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257), a articolului 4 alineatul (1), a articolului 5 punctul 3 și a articolului 26 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), precum și a articolului 12 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate (JO L 143, p. 15, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 3).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între G, pe de o parte, și domnul de Visser, pe de altă parte, cu privire la o acțiune în răspundere pentru publicarea pe un site internet a unor fotografii în care G apare parțial dezbrăcată.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2000/31

3 Considerentul (23) al Directivei 2000/31 prevede:

„Prezenta directivă nu are ca obiect stabilirea de norme suplimentare de drept internațional privat cu privire la conflicte de legi și nici abordarea competenței instanțelor. Dispozițiile legislației aplicabile desemnate prin normele de drept internațional privat nu trebuie să restrângă libera prestare a serviciilor societății informaționale așa cum este prevăzută de prezenta directivă.”

4 Conform articolului 1 alineatul (1), această directivă își propune „să contribuie la buna funcționare a pieței interne prin asigurarea liberei circulații a serviciilor societății informaționale între statele membre”.

5 Articolul 1 alineatul (4) din directiva respectivă are următorul cuprins:

„Prezenta directivă nu stabilește norme suplimentare de drept internațional privat și nici nu abordează competența instanțelor.”

6 Articolul 3 din aceeași directivă, intitulat „Piața internă”, prevede la alineatul (1):

„Fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză și relevante pentru domeniul coordonat.”

7 Articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31 are următorul cuprins:

„Statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive relevante pentru domeniul coordonat.”

Regulamentul nr. 44/2001

8 Considerentul (2) al Regulamentului nr. 44/2001 enunță:

„Anumite disparități între normele interne care reglementează competența judiciară și recunoașterea hotărârilor împiedică buna funcționare a pieței interne. Adoptarea de dispoziții care să unifice normele referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială și la simplificarea formalităților în vederea recunoașterii și executării rapide și simple a hotărârilor de către statele membre legate prin prezentul regulament este indispensabilă.”

9 Potrivit articolului 2 din acest regulament:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.

(2) Persoanele care nu au naționalitatea statului membru pe teritoriul căruia au domiciliul sunt supuse normelor de competență aplicabile cetățenilor statului în cauză.”

10 Articolul 3 alineatul (1) din regulamentul respectiv prevede:

„Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.”

11 Articolul 4 din același regulament are următorul cuprins:

„(1) Dacă pârâtul nu este domiciliat pe teritoriul unui stat membru, competența este determinată, în fiecare stat membru, de legislația statului membru în cauză, sub rezerva aplicării dispozițiilor articolelor 22 și 23.

(2) Împotriva unui astfel de pârât, orice persoană, indiferent de naționalitate, domiciliată pe teritoriul unui stat membru, poate să invoce normele de competență în vigoare în statul în cauză și, în special, cele prevăzute în anexa I, în aceeași manieră ca și cetățenii statului în cauză.”

12 În cadrul Secțiunii 2, intitulată „Competențe speciale”, din capitolul II, articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

[...]

3. în materie delictuală și cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă”.

13 Articolul 26 din acest regulament, aflat în Secțiunea 8, intitulată „Verificarea competenței și a admisibilității”, din capitolul II are următorul cuprins:

„(1) Dacă pârâtul domiciliat pe teritoriul unui stat membru este acționat în justiție înaintea unei instanțe dintr-un alt stat membru și nu se înfățișează în fața acesteia, instanța se declară, din oficiu, necompetentă în cazul în care competența sa nu rezultă din dispozițiile prezentului regulament.

(2) Instanța este obligată să suspende acțiunea până când se constată că pârâtul a putut primi actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest sens.

(3) Articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială [JO L 160, p. 37, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 161] se aplică în locul dispozițiilor alineatului (2) dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a trebuit să fie transmis dintr-un stat membru către un altul în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament.

(4) În cazul în care nu se aplică dispozițiile din Regulamentul nr. 1348/2000, se aplică articolul 15 din Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială [denumită în continuare «Convenția de la Haga din 1965»], dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a trebuit să fie transmis în conformitate cu dispozițiile acestei convenții.”

14 În cadrul capitolului III, intitulat „Recunoaștere și executare”, din Regulamentul nr. 44/2001 figurează articolul 34, care prevede la punctul 2 că o decizie nu este recunoscută:

„dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, dacă pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii, atunci când a avut posibilitatea să o facă [a se citi «dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat, în timp util și într-o manieră care să-i permită să-și pregătească apărarea, pârâtului judecat în lipsă, cu excepția cazului în care pârâtul nu a exercitat calea de atac împotriva hotărârii, deși a avut posibilitatea să o facă»]”.

15 Articolul 59 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„(1) Pentru a determina dacă o parte are domiciliul pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt sesizate, acestea aplică legislația internă.

(2) În cazul în care o parte nu are domiciliul pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt sesizate, instanța, pentru a determina dacă partea are domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru, aplică legea statului membru în cauză.”

Regulamentul nr. 805/2004

16 Potrivit articolului 1, Regulamentul nr. 805/2004 are ca obiect crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate în vederea asigurării, prin stabilirea unor standarde minime, a liberei circulații a hotărârilor judecătorești, a tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice în toate statele membre, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură intermediară în statul membru de executare înainte de recunoaștere și de executare.

17 Articolul 5, intitulat „Eliminarea procedurii de exequatur”, din acest regulament are următorul cuprins:

„O hotărâre judecătorească care a fost certificată ca titlu executoriu european în statul membru de origine este recunoscută și executată în celelalte state membre, fără a fi necesară încuviințarea executării și fără a fi posibilă contestarea recunoașterii sale.”

18 Articolul 12 alineatul (1) din regulamentul respectiv are următorul cuprins:

„O hotărâre privind o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (b) sau (c) nu poate fi certificată ca titlu executoriu european decât dacă procedura judiciară din statul membru de origine a îndeplinit condițiile de procedură menționate de prezentul capitol.”

19 Potrivit articolului 14 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 805/2004:

„(1) Actul de sesizare a instanței sau un act echivalent, precum și orice citație în vederea prezentării pot fi notificate sau comunicate debitorului, de asemenea, prin una din următoarele căi:

(a) notificare sau comunicare personală, la adresa personală a debitorului, către persoanele care locuiesc la aceeași adresă cu acesta sau angajate la această adresă;

(b) în cazul în care debitorul este un lucrător care desfășoară o activitate independentă sau o persoană juridică, notificarea sau comunicarea personală, la incintele comerciale ale debitorului, către persoanele angajate de către debitor;

(c) depunerea actului în cutia poștală a debitorului;

(d) depunerea actului la oficiul poștal sau la o autoritate publică competentă și comunicarea scrisă a acestei depuneri în cutia poștală a debitorului, cu condiția ca respectiva comunicare scrisă să menționeze clar natura judiciară a actului sau faptul că valorează notificare sau comunicare și are ca efect curgerea termenelor;

(e) pe cale poștală, fără dovada prevăzută în alineatul (3), atunci când debitorul are o adresă în statul membru de origine;

(f) prin mijloace electronice, cu confirmare de primire automată, cu condiția ca debitorul să fi acceptat în prealabil, în mod expres, prezentul mod de notificare sau comunicare.

(2) În sensul prezentului regulament, notificarea sau comunicarea în temeiul alineatului (1) nu se admite în cazul în care adresa debitorului nu este cunoscută cu certitudine.”

Regulamentul (CE) nr. 1393/2007

20 Potrivit articolului 1 alineatul (2), Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”) și abrogarea Regulamentului nr. 1348/2000 (JO L 324, p. 79) nu se aplică în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia i se notifică sau i se comunică actul.

21 Articolul 19, intitulat „Neprezentarea pârâtului la înfățișare”, din Regulamentul nr. 1393/2007 are următorul cuprins:

„(1) Atunci când o citație sau un act echivalent a trebuit să fie transmis într-un alt stat membru în vederea notificării sau a comunicării, în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament, și când pârâtul nu s-a prezentat la înfățișare, pronunțarea hotărârii se suspendă până când se stabilește dacă:

(a) actul a fost notificat sau comunicat conform unei proceduri prevăzute de dreptul intern al statului

membru de destinație pentru notificarea sau comunicarea actelor, în cauzele interne, către persoanele aflate pe teritoriul său sau

(b) actul a fost în fapt remis pârâtului sau la domiciliul acestuia prin alt mijloc prevăzut în prezentul regulament,

precum și dacă, în oricare dintre aceste situații, notificarea sau comunicarea ori remiterea a avut loc în timp util pentru ca pârâtul să își poată pregăti apărarea.

(2) Orice stat membru poate să facă cunoscut, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1), faptul că judecătorul, sub rezerva dispozițiilor alineatului (1), se poate pronunța, chiar dacă nu s-a primit niciun certificat de constatare a notificării sau a comunicării ori a remiterii, în cazul în care sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

(a) actul a fost transmis prin unul dintre mijloacele prevăzute în prezentul regulament;

(b) de la data transmiterii actului s-a scurs un termen considerat adecvat de către judecător în acel caz, dar nu mai puțin de șase luni;

(c) nu a putut fi obținut niciun tip de certificat, cu toate că autoritățile sau organismele competente ale statului membru de destinație au întreprins toate demersurile rezonabile în sensul obținerii acestuia.

(3) Sub rezerva dispozițiilor de la alineatele (1) și (2), în cazuri urgente, judecătorul poate dispune orice măsură provizorie sau asigurătorie.

(4) Atunci când o citație sau un act echivalent a trebuit transmis în alt stat membru în scopul notificării sau al comunicării, în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament, și a fost pronunțată o hotărâre împotriva pârâtului, care nu s-a prezentat la înfățișare, judecătorul are atribuția de a dispune cu privire la repunerea în termen a pârâtului pentru exercitarea unei căi de atac dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) pârâtul nu a luat cunoștință de actul respectiv în timp util pentru a se apăra sau nu a luat cunoștință de hotărâre în timp util pentru a exercita o cale de atac, din motive care nu îi sunt imputabile și

(b) pârâtul a prezentat la acțiune o apărare la prima vedere întemeiată.

O cerere de repunere în termen poate fi formulată numai într-un termen rezonabil de la data la care pârâtul a luat cunoștință de hotărâre.

Orice stat membru poate face cunoscut, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1), faptul că o astfel de cerere este inadmisibilă dacă este formulată după expirarea termenului indicat în respectiva comunicare care nu poate fi în nici un caz mai scurt de un an de la data pronunțării hotărârii.

(5) Alineatul (4) nu se aplică în cazul hotărârilor privind starea civilă sau capacitatea juridică a persoanelor.”

Dreptul național

22 Codul german de procedură civilă (Zivilprozessordnung) cuprinde la articolele 185, 186 și 188 următoarele dispoziții în materie de comunicare publică:

„Articolul 185 Comunicarea publică

Comunicarea se poate realiza prin afișare publică (comunicare publică)

dacă

1. nu se cunoaște reședința persoanei interesate și nu este posibilă comunicarea actului în discuție la un reprezentant sau la un mandatar *ad litem*;

2. în cazul persoanelor juridice obligate să indice în registrul comerțului o adresă profesională din țară, nu este posibilă comunicarea nici la adresa legală, nici la adresa persoanei autorizate să primească comunicările, astfel cum este menționată în registrul comerțului, nici la o altă adresă din țară cunoscută fără efectuarea de investigații;

3. comunicarea în străinătate nu este posibilă ori, după toate probabilitățile, va eșua sau

4. comunicarea nu se poate realiza întrucât adresa la care se face este locuința unei persoane care, în conformitate cu articolele 18-20 din Legea privind organizarea judecătorească, nu poate fi chemată în judecată.

Articolul 186 Aprobarea și realizarea comunicării publice

(1) Instanța sesizată cu soluționarea cauzei decide dacă autorizează sau nu autorizează comunicarea publică. Această decizie poate fi adoptată fără dezbateri.

(2) Comunicarea publică se realizează prin afișarea unui anunț la avizier sau prin publicarea acestui anunț prin intermediul unui sistem electronic de informare accesibil publicului și aflat în interiorul tribunalului. Anunțul poate fi publicat și prin intermediul unui sistem electronic de informare și de comunicare al tribunalului destinat avizelor. Anunțul trebuie să menționeze

1. persoana în numele căreia este comunicat actul,

2. numele și ultima adresă cunoscută a destinatarului comunicării,

3. data, numărul de referință al actului și obiectul acțiunii, precum și

4. locul în care poate fi consultat actul.

Anunțul trebuie să indice faptul că actul este comunicat public, termenele pot începe să curgă, iar după expirarea acestora, persoana interesată riscă să fie decăzută din drepturile sale. În cazul în care se comunică o citație, anunțul trebuie să indice faptul că actul cuprinde o citație cu privire la o acțiune în justiție a cărei nerespectare poate avea consecințe juridice negative.

(3) Actele trebuie să menționeze data de la care a fost afișat anunțul și data retragerii sale.

[...]

Articolul 188 Momentul comunicării publice

Se consideră că actul este comunicat la o lună după afișarea anunțului. Instanța sesizată cu acțiunea poate stabili un termen mai lung.”

23 Articolul 331 din Codul german de procedură civilă, intitulat „Judecarea în lipsa pârâtului”, prevede:

„(1) Dacă reclamantul solicită pronunțarea unei hotărâri într-o cauză judecată în lipsă împotriva pârâtului care nu s-a prezentat la dezbateri, se consideră dovedită existența faptelor invocate de reclamant în cursul dezbaterilor. Această normă nu se aplică în ceea ce privește faptele pe care se întemeiază competența instanței potrivit articolului 29 alineatul 2 sau articolului 38.

(2) În măsura în care argumentele invocate de reclamant conferă un temei cererilor formulate, acestea trebuie admise; în caz contrar, acțiunea trebuie respinsă.

(3) În cazul în care, contrar articolului 276 alineatul 1 prima teză și alineatul 2, pârâtul nu și-a manifestat în timp util intenția de a se apăra, instanța, la cererea reclamantului, se pronunță fără a avea loc dezbateri; această normă nu se aplică dacă declarația pârâtului parvine totuși instanței înainte ca hotărârea semnată de judecători să fie transmisă grefei. Cererea poate fi formulată din momentul introducerii acțiunii. Instanța poate statua de asemenea fără dezbateri în măsura în care argumentele invocate de reclamant nu conferă nicio bază cererilor acestuia cu privire la un capăt de cerere accesoriu, cu condiția ca reclamantul să fi fost informat cu privire la această posibilitate înainte ca instanța să se pronunțe.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

24 Domnul de Visser este titularul numelui de domeniu și responsabil al site-ului internet www.*****.de. Prin accesarea link-ului „Fotos und Videos” (fotografii și filme) de pe acest site internet se poate vizualiza o fotografie a lui G. Prin selectarea link-ului „für weitere Fotos hier klicken” (pentru alte fotografii, click aici) se pot vizualiza diverse fotografii ale acesteia, care o arată parțial dezbrăcată.

25 La originea acestei situații stă faptul că, în anul 2003, G și-a manifestat interesul față de acest site internet și față de serviciile oferite de domnul de Visser, luând legătura cu el pentru acest motiv. Ulterior, domnul de Visser, prin intermediul unei angajate și al unui fotograf însărcinat de acesta, a fotografiat-o pe G în Germania, utilizarea fotografiilor fiind prevăzută „für eine Party” (pentru o petrecere). Cu toate acestea, G nu și-a dat niciodată acordul pentru publicarea fotografiilor. De altfel, aspectul legat de afișarea pe internet a fotografiilor respective nu a fost niciodată discutat cu G și, prin urmare, nu a constituit obiectul vreunui acord concret.

26 Abia în cursul anului 2009, colegii de muncă ai lui G i-au arătat acesteia fotografiile respective afișate pe internet.

27 Atât în cadrul rubricii care cuprinde informațiile legale privind site-ul internet în discuție, cât și în baza de date DENIC (registrul domeniului .de), domnul N***** este înregistrat ca „Admin-C” (administrative contact), cu o adresă în Dortmund (Germania). Cu toate acestea, în anuarul telefonic al orașului Dortmund nu figurează nicio persoană cu acest nume.

28 Locul unde se află serverul pe care este stocat site-ul internet în discuție nu este cunoscut.

29 În cadrul rubricii care cuprinde informațiile legale privind site-ul internet www.*****.de, domnul de Visser este trecut ca titular al domeniului, cu adresa în Terneuzen (Țările de Jos) și adresa poștală în Venlo (Țările de Jos). Cu toate acestea, nu a fost posibilă efectuarea unei comunicări a documentelor la aceste adrese, expedierile fiind returnate de fiecare dată cu mențiunea „Necunoscut la această adresă”. Consulatul Regatului Țărilor de Jos la München (Germania) a comunicat, la cerere, că domnul de Visser nu figura în niciun registru de evidență a populației din Țările de Jos.

30 După ce i s-a acordat lui G beneficiul asistenței judiciare gratuite, instanța de trimitere a dispus, prin Ordonanța din 8 februarie 2010, efectuarea unei comunicări publice a actului de sesizare a instanței, dispunând totodată desfășurarea unei proceduri prealabile scrise. Anterior, în cadrul procedurii de acordare a beneficiului asistenței judiciare gratuite, se încercase fără rezultat trimiterea proiectului de act de sesizare a instanței către domnul de Visser, prin poștă, la diferite adrese.

31 Comunicarea publică a acțiunii, conform Codului german de procedură civilă, a fost efectuată prin afișarea unui anunț cu privire la această comunicare la avizierul Landgericht Regensburg în perioada 11 februarie 2010-15 martie 2010. La data pronunțării deciziei de trimitere, termenele acordate domnului de Visser în comunicarea respectivă pentru a-și manifesta intenția de a se apăra expiraseră fără ca acesta din urmă să fi reacționat. Potrivit instanței de trimitere, având în vedere situația de fapt, se poate considera că, în prezent, el nu are cunoștință de acțiunea introdusă în fața acesteia.

32 Instanța respectivă adaugă că, în cazul în care reglementările dreptului european trebuie să aibă prioritate față de posibilitatea efectuării unei comunicări publice a actului de sesizare a instanței potrivit dreptului național, G ar avea exclusiv posibilitatea de a indica alte adrese ale domnului de Visser la care să se poată efectua această comunicare, ceea ce i-ar fi probabil imposibil, întrucât aceste adrese nu sunt cunoscute și nu se pot identifica. Această situație ar fi însă incompatibilă cu articolul 47 primul paragraf din cartă, întrucât, în acest caz, G ar fi privată *de facto* de dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești.

33 Pe de altă parte, având îndoieli cu privire la aplicabilitatea și la interpretarea Regulamentului nr. 44/2001, precum și la stabilirea dreptului material aplicabil acțiunii principale, Landgericht Regensburg a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf prima parte a tezei [TUE] coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf prima teză din cart[ă] […] sau alte dispoziții de drept european se opun unei așa-numite comunicări publice în conformitate cu dreptul național (prin afișarea comunicării la avizierul instanței care a dispus afișarea, pentru o perioadă de o lună, potrivit articolelor 185-188 din Codul german de procedură civilă) atunci când pârâtul dintr-o cauză civilă (incipientă) indică pe site-ul său internet o adresă situată pe teritoriul Uniunii Europene, fără însă ca o comunicare a documentelor să fie posibilă la acea adresă, întrucât pârâtul nu locuiește la adresa respectivă, iar locul în care se află pârâtul în prezent nu poate fi stabilit?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la [prima] întrebare [...]:

În acest caz, instanța națională are obligația de a înlătura aplicarea dispozițiilor naționale care permit o comunicare publică, în conformitate cu jurisprudența actuală a Curții (cea mai recentă fiind Hotărârea din 12 ianuarie 2010, Petersen, C-341/08, [Rep., p. I-47]), chiar și atunci când, potrivit dreptului național, numai Bundesverfassungsgericht dispune de o astfel de competență de neaplicare a dispozițiilor naționale?

Și:

Reclamanta ar fi obligată, pentru a-și putea valorifica drepturile, să indice instanței o nouă adresă valabilă a pârâtului, la care să fie comunicat din nou actul de sesizare a instanței, având în vedere că, în conformitate cu dreptul național, nu este posibilă o derulare a procesului fără efectuarea unei comunicări publice și fără să se cunoască locul în care se află pârâtul?

3) În cazul unui răspuns negativ la [prima] întrebare [...]: în cazul de față, articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul [...] nr. 44/2001 [...] se opune pronunțării unei hotărâri într-o cauză judecată în lipsă în conformitate cu articolul 331 din Codul german de procedură civilă și, așadar, emiterii unui titlu executoriu pentru creanțe necontestate în sensul Regulamentului [...] nr. 805/2004 [...],

atât timp cât acțiunea urmărește obligarea la plata de daune morale în cuantum de cel puțin 20 000 de euro, plus dobânzile aferente, precum și la plata onorariilor avocațiale în cuantum de 1 419,19 euro, plus dobânzi?

Următoarele întrebări sunt condiționate de posibilitatea reclamantei de a continua procedura potrivit răspunsurilor Curții la [primele trei] întrebări [...]:

4) Ținând seama de articolul 4 alineatul (1) și de articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001, acesta se aplică și în cazul în care pârâtul dintr-o cauză civilă, împotriva căruia s-a introdus o acțiune având ca obiect încetarea unei acțiuni, furnizarea de informații și plata de daune-interese ca urmare a administrării unui site internet, este (probabil) cetățean al Uniunii în sensul articolului 9 a doua frază TUE, dar reședința sa este necunoscută, putându-se astfel presupune, fără să se poată afirma cu certitudine, că locuiește în prezent în afara teritoriului Uniunii, prin urmare, în afara domeniului teritorial de aplicare a Convenției privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială încheiate la Lugano la 16 septembrie 1988, iar locul exact de amplasare a serverului pe care este stocat site-ul internet nu este cunoscut, dar se poate presupune că se află pe teritoriul Uniunii?

5) Dacă Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabil în acest caz, expresia «locul unde riscă să se producă fapta prejudiciabilă», cuprinsă la articolul 5 punctul 3 din acest regulament, trebuie interpretată, în cazul unei încălcări (sau risc de încălcare) a drepturilor referitoare la personalitate prin conținutul unui site internet, în sensul că:

   [reclamanta] poate introduce o acțiune având ca obiect încetarea unei acțiuni, furnizarea de informații și plata de daune-interese împotriva gestionarului site-ului internet la instanțele din oricare stat membru în care poate fi consultat site-ul internet, indiferent de locul în care este stabilit pârâtul (în interiorul sau în afara teritoriului Uniunii),

   sau:

   stabilirea competenței instanțelor unui stat membru în care pârâtul nu este stabilit sau în care nu există niciun element care să indice că pârâtul se află pe teritoriul acelui stat membru presupune existența unei legături specifice (elementul de legătură cu statul respectiv) – care depășește posibilitatea tehnică de consultare – între conținutul atacat sau site-ul internet și statul forului?

6) În cazul în care este necesară o asemenea legătură specifică, care sunt criteriile care stau la baza stabilirii acestei legături?

   Este necesar ca, în conformitate cu destinația dată de administrator, site-ul internet contestat să se adreseze în mod precis (și) utilizatorilor de internet din statul forului sau este suficient ca informațiile care pot fi consultate pe site-ul internet să prezinte în mod obiectiv o legătură cu statul forului, în sensul că, potrivit împrejurărilor din speță, în special din cauza conținutului site-ului internet contestat, este posibil ca în statul forului să se producă efectiv un conflict de interese divergente – interesul reclamantei de a-i fi respectate drepturile referitoare la personalitate și interesul gestionarului de a-și administra site-ul internet – sau să se fi produs un asemenea conflict întrucât unul sau mai mulți cunoscuți ai persoanei care a suferit un prejudiciu moral au luat cunoștință de conținutul site-ului internet?

7) Pentru a constata existența unei legături specifice, este concludent numărul de consultări, în statul forului, ale site-ului internet contestat?

8) În cazul în care, potrivit întrebărilor de mai sus, instanța de trimitere este competentă să se pronunțe asupra acțiunii introduse, sunt aplicabile principiile de drept cuprinse în Hotărârea Curții din 7 martie 1995, Shevill și alții (C-68/93, Rec., p. I-415) și în cazul menționat anterior?

9) În cazul în care nu este necesară nicio legătură specifică pentru recunoașterea competenței sau, pentru a admite existența unei asemenea legături, este suficient ca informațiile contestate să prezinte în mod obiectiv o legătură cu statul forului în sensul că, potrivit împrejurărilor din speță, în special din cauza conținutului site-ului internet contestat, este posibil ca în statul forului să se fi produs efectiv sau să se producă un conflict de interese, pentru motivul că unul sau mai mulți cunoscuți ai persoanei care a suferit o atingere a drepturilor sale morale au luat cunoștință de conținutul paginii de internet, iar admiterea unei legături specifice nu presupune constatarea unui anumit număr de consultări, în statul forului, ale site-ului internet contestat, sau în cazul în care Regulamentul nr. 44/2001 nu este aplicabil în speță:

articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 [...] trebuie interpretat în sensul că acestor dispoziții trebuie să li se confere caracterul de norme conflictuale, în sensul că impun și în dreptul civil numai aplicarea dreptului în vigoare în țara de origine, prevalând asupra normelor conflictuale naționale,

sau:

aceste dispoziții constituie o modificare de substanță a dreptului național prin care soluția pe fond a dreptului declarat aplicabil potrivit normelor conflictuale naționale este modificată și adaptată la cerințele țării de origine?

10) În cazul în care articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 [...] are caracterul unei norme conflictuale:

Dispozițiile menționate anterior prevăd doar aplicarea dreptului material în vigoare în țara de origine sau deopotrivă aplicarea normelor conflictuale care sunt în vigoare în acel stat, având ca efect menținerea posibilității unei trimiteri a dreptului țării de origine la dreptul țării de destinație?

11) În cazul în care articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 [...] are caracterul unei norme conflictuale:

Pentru determinarea locului de stabilire a furnizorului trebuie să se ia în considerare locul în care se află (probabil) pârâtul în prezent, locul în care se afla acesta în momentul publicării fotografiilor sau locul de amplasare (presupus) a serverului pe care este stocat site-ul internet?”

34 Prin scrisoarea din 28 octombrie 2011, grefa Curții a transmis instanței de trimitere o copie a Hotărârii din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și alții (C-509/09 și C-161/10, Rep., p. I-10269), invitând-o pe aceasta să indice dacă, față de această hotărâre, dorește să mențină întrebările preliminare (5)-(11).

35 Prin deciziile din 10 și din 16 noiembrie 2011, primite de Curte la 10 și, respectiv, la 16 noiembrie 2011, instanța de trimitere a informat Curtea că renunță la întrebările 5)-10), dar menține întrebarea 11), pe care o reformulează astfel:

„Ținând cont de Hotărârea [...] eDate Advertising și alții [citată anterior], articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 [...] trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care locul de stabilire a furnizorului este necunoscut, fiind posibil să se afle în afara teritoriului Uniunii [...], dreptul care trebuie aplicat în domeniul coordonat decurge numai din dreptul statului membru în care persoana prejudiciată are domiciliul sau reședința permanentă sau

în domeniul coordonat de Directiva 2000/31 [...], trebuie să se asigure faptul că furnizorul unui serviciu din comerțul electronic nu este supus unor cerințe mai stricte decât cele care sunt prevăzute de dreptul material aplicabil în statul membru a cărui cetățenie o are probabil furnizorul sau

în acest caz, în domeniul coordonat de Directiva 2000/31 [...], trebuie să se asigure faptul că prestatorul unui serviciu din comerțul electronic nu este supus unor cerințe mai stricte decât cele care sunt prevăzute de dreptul material aplicabil în toate statele membre?”

36 În aceste împrejurări, Curtea este sesizată numai cu privire la primele patru întrebări preliminare adresate inițial și cu privire la ultima întrebare, astfel cum a fost reformulată.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la a patra întrebare

37 Prin intermediul celei de a patra întrebări, care trebuie examinată în primul rând, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că se opune aplicării articolului 5 punctul 3 din același regulament în cazul unei acțiuni în răspundere pentru administrarea unui site internet introduse împotriva unui pârât care este probabil cetățean al Uniunii, dar se află într-un loc necunoscut.

38 Prin decizia de trimitere, instanța respectivă precizează astfel că, deși mai multe elemente arată că pârâtul se găsește pe teritoriul Uniunii, acest lucru nu este cert. Instanța ridică, așadar, în special problema interpretării criteriului „nu este domiciliat pe teritoriul unui stat membru” care ar impune, potrivit articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, aplicarea normelor naționale de competență în locul normelor uniforme din regulamentul respectiv.

39 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că în condițiile în care nu este cunoscut domiciliul pârâtului resortisant al unui stat membru, aplicarea normelor uniforme de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 în locul celor în vigoare în diferitele state membre este conformă cu cerința imperativă a securității juridice și cu obiectivul urmărit de regulamentul respectiv, de a consolida protecția juridică a persoanelor stabilite în Uniune, permițând atât reclamantului să identifice cu ușurință instanța pe care o poate sesiza, cât și pârâtului să prevadă în mod rezonabil instanța în fața căreia poate fi acționat în justiție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Hypoteční banka, C-327/10, Rep., p. I-11543, punctul 44).

40 Pe de altă parte, sintagma „nu este domiciliat pe teritoriul unui stat membru”, folosită la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, trebuie interpretată în sensul că aplicarea normelor naționale în locul normelor uniforme de competență nu este posibilă decât dacă instanța sesizată dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că pârâtul, cetățean al Uniunii nedomiciliat în statul membru al instanței respective, domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 42).

41 În lipsa unor astfel de indicii doveditoare, competența internațională a unei instanțe a unui stat membru este determinată, potrivit Regulamentului nr. 44/2001, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile de aplicare a uneia dintre normele de competență prevăzute de acest regulament, în special cea din articolul 5 punctul 3, aferentă materiei delictuale sau cvasidelictuale.

42 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că nu se opune aplicării articolului 5 punctul 3 din același regulament în cazul unei acțiuni în răspundere pentru administrarea unui site internet introduse împotriva unui pârât care este probabil cetățean al Uniunii, dar care se află într-un loc necunoscut, dacă instanța sesizată nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că pârâtul respectiv domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii.

Cu privire la prima întrebare și la primul aspect al celei de a treia întrebări

43 Prin intermediul primei întrebări și al primului aspect al celei de a treia întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune pronunțării unei hotărâri într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât căruia i-a fost comunicat actul de sesizare a instanței prin publicare potrivit dreptului național, ca urmare a imposibilității de a-l localiza.

44 În această privință, trebuie precizat de la început că, la fel ca în cazul Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive privind aderarea noilor state membre la această convenție, Regulamentul nr. 44/2001 nu are ca obiect unificarea tuturor normelor de procedură ale statelor membre, ci reglementarea competenței judiciare în vederea soluționării litigiilor în materie civilă și comercială în relațiile dintre aceste state și facilitarea executării hotărârilor judecătorești (Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 37).

45 Deși, în lipsa unei reglementări sistematice a procedurilor interne de către dreptul Uniunii, revine, așadar, statelor membre, în cadrul autonomiei lor procedurale, sarcina de a stabili normele procedurale aplicabile în cazul acțiunilor introduse la instanțele acestora, normele respective nu trebuie să aducă atingere dreptului Uniunii și în special prevederilor Regulamentului nr. 44/2001.

46 Rezultă că, în domeniul de aplicare al regulamentului respectiv, o instanță națională nu poate, în temeiul unei dispoziții a dreptului său național, să desfășoare o procedură împotriva unei persoane al cărei domiciliu nu este cunoscut decât dacă normele de competență prevăzute de același regulament nu se opun la aceasta.

47 În ceea ce privește cerințele care trebuie respectate în cadrul procedurii, trebuie amintit că ansamblul dispozițiilor Regulamentului nr. 44/2001 exprimă intenția de a asigura ca, în cadrul obiectivelor acestuia, procedurile care conduc la pronunțarea hotărârilor judecătorești să se desfășoare cu respectarea dreptului la apărare (a se vedea Hotărârea din 21 mai 1980, Denilauler, 125/79, Rec., p. 1553, punctul 13, și Hotărârea din 2 aprilie 2009, Gambazzi, C-394/07, Rep., p. I-2563, punctul 23).

48 Cu toate acestea, cerința respectării dreptului la apărare, astfel cum este enunțată și la articolul 47 din cartă, trebuie aplicată cu respectarea dreptului reclamantului de a sesiza o instanță care să se pronunțe cu privire la temeinicia cererilor sale.

49 În acest sens, Curtea a statuat la punctul 29 din Hotărârea Gambazzi, citată anterior, că drepturile fundamentale, cum este respectarea dreptului la apărare, nu constituie prerogative absolute, ci pot conține restricții. Totuși, acestea trebuie să răspundă efectiv unor obiective de interes general urmărite de măsura în cauză și să nu constituie, în raport cu scopul urmărit, o încălcare disproporționată a drepturilor menționate.

50 În această privință, trebuie amintit că s-a stabilit deja de către Curte că preocuparea de a evita situațiile de denegare de dreptate cu care s-ar confrunta un reclamant ca urmare a imposibilității de a localiza pârâtul constituie un astfel de obiectiv de interes general (Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 51).

51 În ceea ce privește cerința de a evita o atingere disproporționată adusă dreptului la apărare, trebuie menționat că aceasta se regăsește în norma prevăzută la articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 44/2001, potrivit căreia instanța este obligată să suspende judecata până când se constată că pârâtul a putut primi actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent în timp util pentru pregătirea apărării sau că au fost întreprinse toate demersurile necesare în acest sens.

52 Pe de o parte, în ceea ce privește aplicabilitatea acestei dispoziții, trebuie menționat, mai întâi, că, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, aceasta nu este înlăturată de normele prevăzute la articolul 26 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 44/2001, și anume articolul 19 din Regulamentul nr. 1393/2007 sau articolul 15 din Convenția de la Haga din 1965.

53 Desigur, caracterul legal al comunicării actului de sesizare a instanței către un pârât care nu se prezintă trebuie apreciat prin raportare la dispozițiile convenției respective (Hotărârea din 13 octombrie 2005, Scania Finance France, C-522/03, Rec., p. I-8639, punctul 30) și, cu atât mai mult, prin raportare la prevederile Regulamentului nr. 1393/2007. Cu toate acestea, norma respectivă nu se aplică decât în măsura în care sunt aplicabile dispozițiile în discuție. Or, atât articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1393/2007, cât și articolul 1 al doilea paragraf din Convenția de la Haga din 1965 prevăd că aceste instrumente „nu se aplică în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia i se notifică sau i se comunică actul”.

54 Trebuie să se considere, așadar, că, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, nici articolul 19 din Regulamentul nr. 1393/2007, nici articolul 15 din Convenția de la Haga din 1965 nu se aplică dacă nu se cunoaște adresa pârâtului.

55 Pe de altă parte, în ceea ce privește interpretarea articolului 26 alineatul (2) din Regulamentul nr. 44/2001, această dispoziție trebuie interpretată, astfel cum a statuat recent Curtea, în sensul că o instanță competentă potrivit regulamentului amintit nu poate continua în mod valabil procedura în cazul în care se constată că pârâtul nu a putut primi actul de sesizare a instanței decât dacă au fost întreprinse toate demersurile pentru a-i permite acestuia să își pregătească apărarea. În acest sens, instanța sesizată trebuie să se asigure că toate demersurile impuse de principiile diligenței și bunei-credințe au fost întreprinse pentru a-l găsi pe pârâtul respectiv (a se vedea Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 52).

56 Desigur, chiar dacă se respectă aceste condiții, posibilitatea de a continua procedura fără știrea pârâtului, precum în acțiunea principală, printr-o „comunicare publică” restrânge dreptul la apărare al acestui pârât. Această restricție este totuși justificată în raport cu dreptul unui reclamant la o protecție efectivă dat fiind că, în lipsa unei astfel de comunicări, acest drept ar rămâne lipsit de conținut (a se vedea Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 53).

57 Astfel, spre deosebire de situația pârâtului care, în cazul în care a fost lipsit de posibilitatea de a-și pregăti apărarea în mod eficient, își va putea valorifica dreptul la apărare opunându-se, potrivit articolului 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001, recunoașterii hotărârii pronunțate împotriva sa, reclamantul riscă să fie lipsit de orice posibilitate de a formula o acțiune (a se vedea Hotărârea Hypoteční banka, citată anterior, punctul 54).

58 De altfel, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului rezultă că dreptul de acces la o instanță, garantat la articolul 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, care corespunde articolului 47 al doilea paragraf din cartă, nu se opune unei „citări prin afișare”, cu condiția ca drepturile persoanelor interesate să fie protejate în mod corespunzător (a se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Decizia Nunes Dias împotriva Portugaliei din 10 aprilie 2003, *Recueil des arrêts et décisions*, 2003-IV).

59 Așadar, trebuie să se răspundă la prima întrebare și la primul aspect al celei de a treia întrebări că dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu se opune pronunțării unei hotărâri într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât căruia, ca urmare a imposibilității de a-l localiza, i-a fost comunicat actul de sesizare a instanței prin publicare potrivit dreptului național, cu condiția ca instanța sesizată să se fi asigurat anterior că toate demersurile impuse de principiile diligenței și bunei-credințe au fost întreprinse pentru a-l găsi pe acest pârât.

Cu privire la a doua întrebare

60 Având în vedere răspunsul dat, la punctul anterior, la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la al doilea aspect al celei de a treia întrebări

61 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune certificării ca titlu executoriu european în sensul Regulamentului nr. 805/2004 a unei hotărâri pronunțate într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât a cărui adresă nu este cunoscută.

62 Este adevărat că o hotărâre pronunțată într-o cauză judecată în lipsă se numără printre titlurile executorii în sensul articolului 3 din regulamentul respectiv susceptibile de a fi certificate ca titlu executoriu european. Astfel cum subliniază considerentul (6) al Regulamentului nr. 805/2004, lipsa de obiecții din partea debitorului, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, poate lua forma unei neprezentări la o ședință de judecată sau a faptului de a nu da curs unei invitații făcute de instanță de a notifica în scris intenția de a se apăra în cauza respectivă.

63 Cu toate acestea, potrivit articolului 14 alineatul (2) din același regulament, „în sensul prezentului regulament, notificarea sau comunicarea în temeiul alineatului (1) nu se admite în cazul în care adresa debitorului nu este cunoscută cu certitudine”.

64 Rezultă, așadar, din însuși modul de redactare a Regulamentului nr. 805/2004 că o hotărâre pronunțată într-o cauză judecată în lipsă în cazul imposibilității de a afla adresa pârâtului nu poate fi certificată ca titlu executoriu european. Această concluzie decurge de asemenea din analiza scopurilor și a mecanismului acestui regulament. Astfel, regulamentul respectiv instituie un mecanism derogatoriu de la regimul comun al recunoașterii hotărârilor, ale cărui cerințe sunt, în principiu, de strictă interpretare.

65 De asemenea, considerentul (10) al Regulamentului nr. 805/2004 subliniază că, atunci când instanța judecătorească dintr-un stat membru a pronunțat o hotărâre cu privire la o creanță necontestată în lipsa participării debitorului la procedură, eliminarea oricărui control în statul membru de executare este indisolubil legată și subordonată garanției suficiente a respectării drepturilor apărării.

66 Or, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 57 din prezenta hotărâre, posibilitatea pârâtului ca, în temeiul articolului 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001, să se opună recunoașterii hotărârii pronunțate împotriva sa îi permite acestuia să obțină respectarea dreptului său la apărare. Această garanție ar lipsi totuși dacă, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, o hotărâre pronunțată într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât care nu a avut cunoștință de existența procedurii ar fi certificată ca titlu executoriu european.

67 Trebuie să se considere, așadar, că o hotărâre pronunțată într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât a cărui adresă nu este cunoscută nu trebuie să fie certificată ca titlu executoriu european în sensul Regulamentului nr. 805/2004.

68 Prin urmare, trebuie să se răspundă la al doilea aspect al celei de a treia întrebări că dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune certificării ca titlu executoriu european în sensul Regulamentului nr. 805/2004 a unei hotărâri pronunțate într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât a cărui adresă nu este cunoscută.

Cu privire la a unsprezecea întrebare

69 Prin intermediul celei de a unsprezecea întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că se aplică într-o situație în care locul de stabilire a furnizorului de servicii ale societății informaționale este necunoscut.

70 În această privință, se impune să se constate că din Hotărârea eDate Advertising și alții, citată anterior, rezultă clar că locul de stabilire a furnizorului de servicii ale societății informaționale în discuție într-un stat membru constituie atât rațiunea de a fi, cât și condiția de aplicare a mecanismului prevăzut la articolul 3 din Directiva 2000/31. Astfel, mecanismul respectiv urmărește să asigure libera circulație a serviciilor societății informaționale între statele membre prin supunerea serviciilor respective regimului juridic al statului membru de stabilire a furnizorilor acestora (Hotărârea eDate Advertising și alții, citată anterior, punctul 66).

71 Întrucât posibilitatea de a aplica articolul 3 alineatele (1) și (2) din directiva respectivă este astfel subordonată identificării statului membru pe al cărui teritoriu este efectiv stabilit furnizorul de servicii ale societății informaționale în discuție (Hotărârea eDate Advertising și alții, citată anterior, punctul 68), revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă pârâtul din acțiunea principală este efectiv stabilit pe teritoriul unui stat membru. În lipsa unei astfel de stabiliri, mecanismul prevăzut la articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31 nu se aplică.

72 În aceste împrejurări, trebuie să se răspundă la a unsprezecea întrebare că articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31 nu se aplică într-o situație în care locul de stabilire a furnizorului de servicii ale societății informaționale este necunoscut, din moment ce aplicarea acestei dispoziții este subordonată identificării statului membru pe al cărui teritoriu este efectiv stabilit furnizorul în discuție.

Cu privire la cheltuielile de judecată

73 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1) **În împrejurări precum cele din acțiunea principală, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că nu se opune aplicării articolului 5 punctul 3 din același regulament în cazul unei acțiuni în răspundere pentru administrarea unui site internet introduse împotriva unui pârât care este probabil cetățean al Uniunii, dar care se află într-un loc necunoscut, dacă instanța sesizată nu dispune de indicii doveditoare care să îi permită să concluzioneze că pârâtul respectiv domiciliază efectiv în afara teritoriului Uniunii Europene.**

2) **Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu se opune pronunțării unei hotărâri într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât căruia, ca urmare a imposibilității de a-l localiza, i-a fost comunicat actul de sesizare a instanței prin publicare potrivit dreptului național, cu condiția ca instanța sesizată să se fi asigurat anterior că toate demersurile impuse de principiile diligenței și bunei-credințe au fost întreprinse pentru a-l găsi pe acest pârât.**

3) **Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune certificării ca titlu executoriu european în sensul Regulamentului (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate a unei hotărâri pronunțate într-o cauză judecată în lipsă împotriva unui pârât a cărui adresă nu este cunoscută.**

4) **Articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („directiva privind comerțul electronic”) nu se aplică într-o situație în care locul de stabilire a furnizorului de servicii ale societății informaționale este necunoscut, din moment ce aplicarea acestei dispoziții este subordonată identificării statului membru pe al cărui teritoriu este efectiv stabilit furnizorul în discuție.**

Semnături